

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра української літератури

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ХУДОЖНЯ БІОГРАФІСТИКА

Підготовки бакалавра
галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка»
спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова та література)»
освітньо-професійної програми
«Середня освіта. Українська мова та література. Світова література» денної форми навчання

Силабус вибіркового освітнього компонента «Художня біографістика» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова та література)», за освітньо-професійною програмою «середня освіта. Українська мова та література. Світова література». 18 с.

Розробник:

Данилюк-Терещук Т. Я., кандидат філологічних наук, ст. викладач кафедри української літератури

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри української літератури.

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 року.

Завідувач кафедри

доц. Яручик В. П.

I. Опис вибіркового освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 «Освіта/Педагогіка» 014 «Середня освіта (Українська мова та література)» освітня програма Середня освіта. Українська мова та література. Світова література освітній рівень перший (бакалаврський)	вибіркова
Кількість годин / кредитів 90 / 3		Рік навчання – третій
ІНДЗ: немає		Семестр <u> 6 </u> -ий
		Лекції <u> 22 </u> год.
		Практичні (семінарські) <u> 22 </u> год.
		Самостійна робота <u> 40 </u> год.
	Консультації <u> 6 </u> год.	
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

ПП Данилюк-Терещук Тетяна Ярославівна
 Науковий ступінь **кандидат філологічних наук**
 Вчене звання
 Посада **старший викладач кафедри української літератури**
 Контактна інформація (095) 5382477
 Розклад занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Силабус освітнього компонента «Художня біографістика» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта. Українська мова та література. Світова література» підготовки бакалавра галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова та література)».

Освітній компонент «Художня біографістика» має винятково важливе значення для формування фахового світогляду майбутніх філологів. Белетризована біографія – результат складної жанрової еволюції, обумовленої розвитком культури, адже такі тексти поєднують у собі риси художності й документальності (автобіографія, спогади, епістолярій та ін.). Вивчаючи художньо-документальну літературу, що реалізується в різних жанрових формах (оповідання, повість, роман, есе, нарис та ін.), здобувачі освіти осягають історичні, культурологічні та естетичні засади українського письменства.

Предмет вивчення – фактичні життєписи видатних особистостей української культури та їхні белетризовані версії.

Мета освітнього компонента – сформувати цілісне уявлення про жанр художньої біографії, його історію і розвиток, зв'язок із культурно-історичним контекстом, документальним фактажем, а також співвідношенням факту і вимислу в творах про життя славетних.

Вивчення дисципліни спрямоване на виконання таких **завдань**: аналіз національного характеру літератури; характеристика стану вивчення художньо-документальної літератури як метажанру; зв'язки художньої біографістики з культурно-історичним контекстом в аспектах співвідношення факту і вимислу; з'ясування ролі документального фактажу (автобіографія, спогади, епістолярій, іконографія і т. д.) у відтворенні подій і характерів біографічного твору.

4. Результати навчання (компетентності).

Зміст освітнього компонента спрямований на формування низки компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою.

ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 6. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність працювати самостійно та в групі, команді.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення та систематизації.

ЗК 11. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української та зарубіжної літератури від давнини до сучасності, про наступність напрямів, жанрів і стилів, про видатних письменників в контексті світового літературного процесу.

ФК 7. Уміння збирати, аналізувати, систематизувати та інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні явища.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною, зокрема лінгвістичною та літературознавчою, термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 14. Здатність встановлювати кореляцію між культурними цінностями різних епох та відповідними літературними творами.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і української та зарубіжної літератур і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною мовою.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 21. Адекватно оцінювати взаємозв'язки культурних і літературних феноменів різних епох.

Soft skills:

- здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення;
- креативність;
- вміння працювати в команді;
- навички комунікації, вміння виступати перед аудиторією, лідерство;
- здатність управляти своїм часом, розуміння важливості вчасного виконання поставлених завдань.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекц.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Біографістика як метод дослідження життєтворчості						
Тема 1. Біографістика: теоретичне підґрунтя наукових студій і явище культури.	8	2	2	4		ЗВ, ДС Т / 5
Тема 2. Художня біографія як метажанр. Види художніх біографій (сюжетно-подієві, асоціативно-психологічні, формалізовані життєписи, фіктивні біографії).	9	2	2	4	1	ЗВ, ДС Т / 3
Тема 3. Документальність як сегмент художньої біографії: від факту до вимислу.	9	2	2	4	1	ЗВ, ДС, Ан. тв Т / 5
Тема 4. Епістолярій як різновид художньо-документального жанру.	8	2	2	4		ЗВ, ДС Т / 4
Тема 5. Літературний портрет.	8	2	2	4		ЗВ, ДС Т / 3
Тема 6. Щоденник як жанровий різновид художньо-документальної прози.	9	2	2	4	1	ЗВ, ДС, Ан. Тв. Т / 3
Тема 7. Жанрово-стильові особливості біографічного оповідання та повісті.	9	2	2	4	1	ЗВ, ДС, Ан. Тв. Т / 3
Разом за модулем 1	60	14	14	28	4	Т/ 30
Змістовий модуль 2. Художні особливості белетризованих біографій						
Тема 8. Інтелектуальний дискурс романізованих біографій В. Петрова	8	2	2	4		ЗВ, ДС, Ан. Тв. Т / 3
Тема 9. Художні особливості сучасного біографічного роману.	9	2	2	4	1	ЗВ, ДС, Ан. Тв. Т / 5
Тема 10. Художня біографія в сучасній	9	2	2	4	1	ЗВ, ДС Ан. Тв.

українській драмі.						Т / 3
Тема 11. Мультимедійна біографія.	4	2	2			ЗВ, ДС Т / 3
Разом за модулем 2	30	8	8	12	2	Т /
Всього годин / Балів	90	22	22	40	6	30

Теми практичних занять

№ з/п	Тема, питання для обговорення	К-сть год.	Форма контролю/ бали
1	Автобіографія як літературно-документальний жанр. 1. Від Curriculum Vitae до саможиттєпису: автобіографічний документ і художня біографія. 2. Класифікація письменницьких хронописів: фактологічні, художні, змішані. 3. Автобіографія у творчому надбанні ХІХ ст.: Т. Шевченко, П. Куліш, І. Франко	2	ЗВ, ДС Ан. Тв. Т / 5
2	Жіночий простір автобіографічного письма кінця ХІХ – початку ХХ ст. 1. Олена Пчілка: від біографічної замітки до «Автобіографії». 2. Ольга Кобилянська: авторефлексії оповідання «Доля».	2	ЗВ, ДС, Ан. Тв. Т / 5
3	Автобіографічний дискурс української літератури ХХ ст. 1. Автобіографічність української прози 20–30-х рр. ХХ ст.: «Вступна новела» М. Хвильовий; 2. «Моя автобіографія» (1927–1955) та «Автобіографія» (1933) Остапа Вишні. 3. Автобіографічний наратив дитинства: «Зачарована Десна» О. Довженка.	2	ЗВ, ДС, Ан. Тв. Т / 5
4	«Автори» і «герої» художньої мемуаристики 1. Жанрові різновиди художньо-документального письма. 2. Авторське «Я» у мемуарних текстах: співвіднесеність об'єктивного і суб'єктивного. 3. Біографічні мемуари, або «спогади про...» як джерело інформації про «героя» (Спогади про Т. Шевченка; Спогади про Лесю Українку).	2	ЗВ, ДС, Ан. Тв. Т / 5
5	«Розстріляне відродження» в мемуарному ракурсі	2	ЗВ, ДС,

	та літературних портретах. 1. «Спогади про неокласиків» Ю. Клена і «Болотяна Лукроза» В. Петрова (Домонтовича): емоційні маркери спільного минулого. 2. «Зустрічі і прощання» Григорія Костюка: портрети сучасників. 3. Спогади про неокласиків як ілюстрація доби на уроках української літератури.		Ан. Тв. Т / 5
6	Літературний портрет 1. Літературний портрет – жанр на межі мистецтва і науки. 2. Жіночі профілі літературних портретів Леоніда Білецького («Три силуетки»). 3. Портрети-передмови на уроках української літератури.	2	ЗВ, ДС , Ан. Тв. Т / 5
7	Щоденник як форма самовираження письменника 1. Письменницький щоденник як факт літератури. 2. Щоденник як індивідуальна форма авторського самовираження («Журнал» Т. Шевченка, «Щоденники» О. Кобилянської). 3. Записки «Із таборового зошита» В. Стуса. 4. Жанрові модифікації «Денників» Петра Сороки.	2	ЗВ, ДС, Ан. Тв. Т / 4
8	Літературна шевченкіана 1. Шевченкіана як мистецький феномен. 2. Документальна достеменність у контексті художньої біографії Т. Шевченка («У бур'янах» С. Васильченко та ін.). 3. Документальна драма-колаж «Гора» І. Драча. 4. Історія генія у версії ХХІ ст.: Ушкалов Л. Тарас Шевченко (Серія «Знамениті українці»), О. Денисенко «Тарас. Повернення».	2	ЗВ, ДС, Ан. Тв. Т / 4
9	Життя славетних у романізованих біографіях В. Петрова. 1. Життя і діяльність П. Куліша як наукова проблема і художній наратив В. Петрова: «Романи Куліша»: - функції «Вступних уваг» і «Додатків» у романі; - епоха і люди – герої та героїні; 2. Біографічний факт у контексті літературного сюжету В. Петрова («Спрага музики»; «Ой поїхав Ревуха по морю гуляти», «Самотній мандрівник простує по самотній дорозі».	2	ЗВ, ДС, Ан. Тв. Т / 4
10	Леся Українка як культурна героїня.	2	ЗВ, ДС,

	1. Лариса Косач – Леся Українка: життя і тексти. 2. Перша спроба художньої біографії письменниці: «Молодість Лесі Українки» Гліб Лазаревський. 3. Інтертекстуальність повісті «Біла Віла» Ніни Бічуї: мозаїка містичного і реального. 4. «Майже документальна кіноісторія» у версії І. Драча («Іду до тебе»). 5. «Задзеркалля: пані Мержинська» О. Забужко: реалії, вимисел і домисел. 6. Тексти і контексти драматургії про Лесю Українку («Сподіватись!» Ю. Щербака, «І все-такм я тебе зраджу» Неди Неждани).		Ан. Тв. Т / 4
11	Герої біографічних романів М. Слабошпицького. 1. Доля і творчість «Музи Декадансу» в романі-есе «Марія Башкирцева (життя за гороскопом)». 2. Інтертекстуальні виміри тексту роману М. Слабошпицького: <ul style="list-style-type: none"> - функція епіграфів; - «Щоденник» М. Башкирцевої як паратекст. 	2	ЗВ, ДС, Ан. Тв. Т / 4

*Форма контролю: ЗВ – зв’язні розповіді, ДС – дискусія, ДБ – дебати, РМГ – робота в малих групах, ПРЗ – презентація, МКР/КР – модульна контрольна робота / контрольна робота, Р – реферат, Ан. тв – аналіз твору, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів освіти включає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, ознайомлення з художніми текстами, опрацювання критичних джерел, активізацію теоретичних понять, а також окремих спеціальних питань зі сфери міждисциплінарних взаємозв’язків, творчі та пошукові завдання тощо.

Ефективність самостійної роботи здобувача освіти виявляється на практичних заняттях, під час тематичного тестування і враховується в загальній оцінці за тему.

Загальні вимоги до виконання завдань творчого характеру: креативність як визначальний критерій (новаторський характер в осмисленні теми, нові жанрові підходи, стильові пошуки), грамотність.

Загальні вимоги до виконання реферату (презентації): знати основні й додаткові джерела з теми; вміти користуватися інтернет-ресурсами; критично аналізувати опрацьовану літературу; логічно й послідовно викладати матеріал; ілюструвати виклад фактами, прикладами; вміти подати власний матеріал у письмовій та усній формах.

Теми, які повністю винесено на самостійне опрацювання, включено до змістового модуля.

№ з/п	Теми, зміст роботи	К-сть год
1.	<i>Активізація теоретичних понять:</i> біографія, біографістика, біографіка, автобіографія, життєтворчість, мемуаристика, епістолярій та ін. За працями О. Галича, Ф. Лежена, Ю. Лотмана, Н. Любовець, В. Попика та ін.; укласти таблицю основних понять і термінів.	4
2.	Прочитати «Спогади про Тараса Шевченка». Підготувати презентацію: «Автопортрети Тараса Шевченка».	4
3.	Скласти таблицю поетичних присвят Т. Шевченка і підготувати коротку інформацію про героя присвяти (персоналія на вибір студента).	4
4	Опрацювати статтю Ю. Шевельова «Кулішеві листи і Куліш у листах»; Прочитати «Спомини про Марка Вовчка» Ганни Барвінок.	4
5.	Династичний простір мемуаристики Олени Пчілки. Прочитати «Спогади про Михайла Драгоманова» і «Автобіографію» Олени Пчілки. На основі прочитаного, укласти схему-коментар: «Родовід Олени Пчілки».	4
6.	<i>Активізація теоретичних понять</i> (проза, повість, оповідання, автор, образ оповідача, присвята). Візуалізація образу Лесі Українки: спогадовий наратив і художній портрет. Зі «Спогадів про Лесю Українку» дібрати цитати до тем: «Мемуарний образ Лесі Українки: портрет у пам'яті сучасників», Читацька рефлексія (підготувати аналітичну роботу з залученням спогадів про письменницю): «Автобіографічні маркери поезії "Віче" Лесі Українки». З листів Лесі Українки до Ольги Кобилянської дібрати цитати-автохарактеристики. Підготувати презентацію: «Леся Українка у колі сучасників».	4
7.	Підготувати есей на тему: «Автобіографічний простір оповідання «Доля» Ольги Кобилянської».	4
8.	Прочитати роман «Дванадцять обручів» Ю. Андруховича. Читацька рефлексія на тему: «Фіктивна біографія як культурна провокація».	4
9.	Прочитати оповідання В. Шкляра «Агатангел і Марія: нечестиве кохання в блакитному інтер'єрі». Переглянути науково-популярний фільм «Агатангел Кримський. Кримський фоліант» https://www.youtube.com/watch?v=h6Zm1wQC1sk	4

	https://www.youtube.com/watch?v=sNnFyGPcmYs	
10.	Зі «Спогадів про неокласиків» Ю. Клена дібрати цитати-характеристики сучасників.	4

IV. Політика оцінювання

Основними формами вивчення освітнього компонента є лекції та практичні заняття, на яких присутність здобувача освіти обов'язкова. За умови відсутності на заняттях здобувач освіти має право скласти відповідні теми практичних занять чи модульну контрольну роботу.

Оцінюються вміння здобувача освіти відтворити засвоєний матеріал, застосовувати теоретичні знання на практиці, а також креативність виконання самостійних завдань.

Політика щодо академічної доброчесності. Робота з художніми творами, пошуковий характер завдань, зокрема синтетичного типу унеможливають використання готового матеріалу. Модульні та інші види робіт перевіряються з урахуванням політики академічної доброчесності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважних причин заняття чи модульні контрольні здобувач освіти має право скласти впродовж двох тижнів після повернення до навчання. Останній тиждень семестру – корекційний.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – залік. Якщо здобувач освіти не набирає необхідної кількості балів (менше очікуваного ним результату), то перескладає певні теми. У разі набраної загальної кількості балів менше 60 здобувач освіти складає залік, який передбачає усну відповідь на 4 питання (по два з кожного модуля) з попередньою підготовкою.

Розподіл балів та критерії оцінювання

Поточний контроль (мах = 40 балів)					Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Т. 1,3 по 5 б.	Т. 2, 5, 6-7 по 3 б.	Т. 4 4 б.	Т. 8, 10-11 по 3 б.	Т. 9 5 б.	30	30	
10	12	4	9	5			
Всього 40					Всього 60		

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Тексти для обов'язкового читання:

- Барвінок Ганна. Спомини про Марка Вовчка.
Бічуча Н. Біла Віла
Васильченко С. У бур'янах.
Вишня О. Моя автобіографія; Автобіографія (1933).
Даниленко В. Капелюх Сікорського.
Денисенко Л. Віршовані мандри (дитинство Максима Рильського),
Адвокатське село (дитинство Ігоря Стравінського).
Довженко О. Зачарована Десна.
Драч І. Іду до тебе (Кіноповість), Гора (драма-колаж)
Забужко О. Задзеркалля: пані Мержинська.
Зайцев П. Перше кохання Шевченка.
Клен Ю. Спогади про неокласиків.
Кобилянська О. Доля. Щоденники.
Ключко-Франко А. Іван Франко і його родина
Лазаревський Г. Молодість Лесі Українки. Біографічне оповідання.
Неждана Неда. І все-таки я тебе зраджу.
Петров (Домонтович) В. Автобіографія; Болотяна Лукроза (I); Болотяна
Лукроза (II); «Романи Куліша»; «Спрага музики»; «Ой поїхав Ревуха та по
морю гуляти»; «Самотній мандрівник...»; «Мовчуще божество».
Письмо Т. Гр. Шевченка к редактору «Народного чтения». *Електронний
ресурс. Режим доступу:* <http://litopys.org.ua/shevchenko/shev503.htm>
Пчілка Олена. Автобіографія (1930), «Золоті дні золотого дитячого віку...»
«Спогади про Михайла Драгоманова», «Памяти товарища (Спогади про
Михайла Старицького)».
Русова С. Наші видатні жінки; Спогади.
Самі про себе. Автобіографії видатних українців ХІХ-го століття / ред.
Ю. Луцького. Нью-Йорк: УВАН, 1989. *Електронний ресурс. Режим доступу:*
<https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/7443/file.pdf>
Самі про себе. Автобіографії українських митців 1920-х років / упоряд.
Р. Мовчан. Київ: ТОВ «Видавництво “Кліо”», 2015. 640 с.
Слабошпицький М. Марія Башкирцева (життя за гороскопом); Що записано в
книгу життя: Михайло Коцюбинський та інші: Біографія оркестрована на
дев'ять голосів.

Сорока П. Денники.
Стус В. Із таборового зошита.
Спогади про Тараса Шевченка.
Спогади про Лесю Українку.
Хвильовий М. Вступна новела.
Шевченко Т. Журнал.
Шерех Ю. Матеріали для біографії // Шерех Ю. Не для дітей. *Електронний ресурс*. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Sheveliov_Yurii/Ne_dlia_ditei.pdf?
Шкляр В. Агатангел і Марія: нечестиве кохання в блакитному інтер'єрі.

Основна:

1. Агеєва В. Поетика парадокса: Інтелектуальна проза Віктора Петрова-Домонтовича. Київ: Факт, 2006. 432 с.
2. Білецький Л. Три силуетки: Марко Вовчок – Ольга Кобилянська – Леся Українка. Вінніпег, 1951. 127 с.
3. Боронь О. Спадщина Кобзаря Дармограя: джерела, типологія та інтертекст Шевченкових повістей. Київ: Критика, 2017. 496 с.
4. Бондарева О. Образ Т. Шевченка в авторському міфотворенні біографічного сюжету. *Режим доступу:* http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzbdpufn_2014_1_5
5. Брюховецький В. Рукописи таки не горять, але ховають загадки! // *Слово і час*. 2010. № 10. С. 77–79. *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/142662/12-Briukhovetsky.pdf?sequence=1>
6. Бурачинська Л. Щоденник Ольги Кобилянської // Записки наукового товариства ім. Шевченка. Т. CLXXXVII. Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто. 1976. С. 27 – 47. *Електронний ресурс*. Режим доступу: https://shron2.chtyvo.org.ua/Naukove_tovarystvo_imeni_Shevchenka/Zapysky_Tom_187_Filolohichna_sektsiia_Dopovidy_Yuvileinoho
7. Віктор Петров (Домонтович) у документах та спогадах сучасників. // *Українська біографістика*. Збірник наукових праць. Вип. 4. 2008. С. 306 – 436. *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://biography.nbuv.gov.ua/data/vidannya/4/JRN/index.html>
8. Воронова М. Критико-біографічний літературний портрет: публіцистична концепція жанру // Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства. 2011. Вип. 1 (19). С. 319–329. *Електронний ресурс*. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ZPNDZP_2011_1_28.
9. Воронова М. Методи творення літературних портретів // *Образ*. 2004. Вип. 5. С. 48–53.
10. Галич О. Українська документалістика на зламі тисячоліть: специфіка, генеза, перспективи. Луганськ: Знання, 2001. 245 с.

11. Галич А. Портрет у мемуарному та біографічному дискурсах: семантика, структура, модифікації. Старобільськ: Вид-во ДЗ «Луганський нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2017. 449 с.
12. Гальченко С. «Десятирічка» Остапа Вишні (рукопис із шухляди часів незалежності). // Слово і Час. 2007. № 8. С. 57–69. Електронний ресурс. *Режим доступу* : <http://dspace.nbuu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/11398/12-Galchenko.pdf?sequence=1>
13. Голубкіна Н. Жанр літературного портрета в критиці Миколи Євшана // Поліграфія і видавнича справа : наук.- техн. зб. № 39. Львів : Українська академія друкарства, 2002. С. 149–154.
14. Гординський С. Богдан Ігор Антонич. Його життя і творчість. // Антонич Б. І. Зібрані твори. Нью-Йорк – Вінніпег. 1967. С. 7–26. *Електронний ресурс. Режим доступу:* https://shron3.chtyvo.org.ua/Antonych_Bohdan-Ihor/Zibrani_tvory_zb.pdf
15. Грегуль Г. Українська біографічна проза першої половини ХХ ст.: жанровий аспект (за творами В. Петрова, С. Васильченка, О. Ільченка, В. Смілянського): автореф. дис...к. філол. н.: 10. 01. 01. Київ. 2005. 18 с.
16. Грегуль Г. Панько Куліш: образ коханця, або фаустівські романи Куліша (за твором В. Петрова «Романи Куліша») // Слово і Час. 2004. № 6. С. 25–33. *Режим доступу:* <http://dspace.nbuu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/172646/04-Gregul.pdf?sequence=1>
17. Данилюк-Терещук Т. «Вам живеє слово сказати хотіла б я на спомин чулий»: спогади Олени Пчілки. Волинь філологічна: текст і контекст. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2018. С. 79 – 90.
18. Данилюк-Терещук Т. Зі спадщини Олени Пчілки: «Спогади про П. О. Куліша (План і уривки)». Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і Ковельщина в українській та європейській історії: наук. зб. Ковель, 2018. Вип. 65. С. 361 – 369.
19. Дацюк О. Особливості жанрової еволюції сучасної художньої біографії: автореф. дис...к. філол. н.: 10. 01. 01. Рівне. 1997. 16 с.
20. Дзюба І. Тарас Шевченко. Життя і творчість. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 720 с.
21. Демус І. Біографічні дослідження: методологічні засади вивчення наукової термінології. *Електронний ресурс. Режим доступу:* <http://inb.dnsgb.com.ua/2020-1/01.pdf>
22. Джигун Л. Сутність понять «мемуари», «автобіографія», «щоденник» // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2017. № 31. Т. 3. С. 10–13. *Електронний ресурс. Режим доступу:* <http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/6541/1/5.pdf>
23. Жигун С. Міфологізація постатей письменників Розстріляного відродження // Studia methodologica. Випуск 30. Тернопіль: Редакційно-

- видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2010. 286 с. *Електронний ресурс*.
Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Studia_methodologica/N30.pdf?
24. Забужко О. Notre Dame d'Ukraine: Українка в конфлікті міфологій. Київ : Факт, 2007. 640 с.
25. Зайцев П. Життя Тараса Шевченка / упоряд. Ю. Іванченко. Київ: Мистецтво, 1994. 352 с.
26. Зборовська Н. Моя Леся Українка. Есей. Тернопіль: Джура, 2002. 228 с.
27. Зубань В. «Аліна й Костомаров» та «Романи Куліша» В. Петрова в контексті українського культурного життя 20-х рр. ХХ ст. Автореф. дис. на здобуття н. с 10.01.01. – українська література. Харків. 2003. 29 с. Електронний ресурс. *Режим доступу*:
<http://referatu.net.ua/referats/7569/152918>
28. Льницький Д. Культурна картографія життєвого світу Богдана Ігоря Антонича: дитинство // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Вип. 23. Львів, 2013. С. 44–59.
29. Калинець І. Знане і незнане про Антонича : матеріали до біографії Богдана Ігоря Антонича. Львів: Друк. куншти, 2011. 272 с.
30. Колошук Н. «Щоденники» О. Кобилянської як еґо-текст епохи декадансу: нарцисизм жіночого «Я» // *Режим доступу*:
<file:///C:/Users/User/Desktop/153578470.pdf>
31. Констанкевич І. Українська проза першої половини ХХ століття: автобіографічний дискурс. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 420 с.
32. Косач-Кривинюк О. Леся Українка. Хронологія життя і творчості. Луцьк: Волин. обл. друк., 2006. 928 с.
33. Коцюбинська М. Листи і люди. Роздуми про епістолярну творчість. Київ: Дух і Літера, 2009. 582 с.
34. Леже Ф. В захиту автобіографії. Електронний ресурс. *Режим доступу*:
<https://finbahn.com/%D0%B2-%D0%B7%D0%B0%D1%89%D0%B8%D1%82%D1%83-%D0%B0%D0%B2%D1%82%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D0%B8/>
35. Любовець Н. Вивчення мемуарів як історичного та біографічного джерела: до історіографії проблеми // Українська біографістика. 2010. Вип. 7. С. 66–104.
36. Любовець Н. Класифікація мемуарів у контексті біографічного джерелознавства // Наукові праці НБУВ. 2010. Вип. 28. С. 493–507.
37. Мазурик К. Жанр художньої автобіографії в українській літературі другої половини ХІХ ст. *Режим доступу*:
<http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/26125/1/Mazuryk%20268-277.pdf>
38. Малішевська І. Автобіографія: витоки, становлення та критика жанру // літературознавчі обрії. Вип. 17. С. 37 – 40.
39. Марінеско В. Літературна біографія як жанрова модель: особливості еволюції, атрибутивні та модусні ознаки // Наукові праці Чорноморського

- державного ун-ту ім. Петра Могили. Сер.: Філологія. Літературознавство. 2012. Т. 193. Вип. 181. С. 59–63. Електронний ресурс. *Режим доступу:* file:///C:/Users/admin/Downloads/Npchdufl_2012_193_181_14.pdf
40. Медоренко О. М. Автокоментар як жанр мемуарної літератури : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.06. Тернопіль, 2011. 20 с.
41. Мішеніна Н. Інтертекстуальний характер жанру романізованої біографії // Наукові записки Т. 19. Філологічні науки. *Електронний ресурс. Режим доступу:* http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9280/Misheni_na_Intertekstual'nyy_kharakter_zhanru.pdf
42. Мовчан Р. Свіча у храмі нашого себезнайдення, або звивистими стежками «Розстріляного відродження» // Самі про себе. Автобіографії українських митців 1920-х років. Київ: ТОВ «Видавництво “Кліо”», 2015. 640 с.
43. Момот Н. Щоденник Т. Шевченка як творчо-психологічний та жанровий феномен : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Кіровоград, 2006. 20 с.
44. Нахлік Є. Подружнє життя і позашлюбні романи П. Куліша: документально-біографічна студія. Київ: Український письменник, 2006. 351 с.
45. Петров В. Українська інтелігенція – жертва більшовицького терору. // Слово і Час. 2010. № 10. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/142674/13-Petrov.pdf?sequence=1>
46. Попик В. Biography – Біографіка – Біографістика – Біобібліографія: понятійний арсенал історико-біографічних досліджень. *Український історичний журнал*. 2015. №3. С. 122 – 136. Електронний ресурс. *Режим доступу:* file:///C:/Users/admin/Downloads/UIJ_2015_3_10.pdf
47. Рарицький О. Художньо-документальна проза як метажанр: проблема рецепції та інтерпретації. Особливості вияву й функціонування // Слово і Час. 2014. № 11. С. 37 – 48.
48. Самі про себе: Автобіографії видатних українців ХІХ століття (Т. Шевченко, П. Куліш,) // Режим доступу: <http://diasporiana.org.ua/memuari/7443-sami-pro-sebe-avtobiografiyi-vidatnih-ukrayintsiv-hih-go-stolittya/>
49. Сарбей В. Пантелеймон Куліш в епістолярній спадщині Ганни Барвінок (Куліш): публікація листів Заїри Першеної та Лариси Похилої // Київська старовина. 1994. № 6. С. 7 – 23.
50. Сент-Бев Ш. Литературные портреты. Критические очерки. Електронний ресурс. *Режим доступу:* https://imwerden.de/pdf/sent-bev_literaturnye_portrety_1970.pdf
51. Сірук В., Данилюк-Терещук Т. Повість «Біла Віла» Н. Бічуї як літературно-мистецький палімпсест. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Луцьк, 2017. № 11–12. С. 126–133.
52. Слабошпицький М. Двадцять поетів української діаспори. Київ: «Ярославів Вал», 2006. 728 с.

53. Старовойтенко І. Просопографічний портрет особистості у контексті сучасних завдань біографічних та історичних досліджень // Українська біографістика. 2008. Вип. 4. С. 50 – 66. *Електронний ресурс. Режим доступу:* http://nbuv.gov.ua/UJRN/ubi_2008_4_4.
54. Стахнюк Н. Щоденник письменника: аспекти дослідження // Слово і Час. 2012. № 7. С. 93 – 107. *Електронний ресурс. Режим доступу:* <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/145063/11-Stakhniuk.pdf?sequence=1>
55. Цимбал Я. Дядько Микола, ЧеКа і невроз. *Електронний ресурс. Режим доступу:* <http://litakcent.com/2016/05/28/djadko-mykola-cheka-i-nevroz/>
56. Черкашина Т. Мемуарно-автобіографічна проза ХХ століття: українська візія. Харків : Факт, 2014. 378 с.
57. Шаповал Ю. Фатальна амбівалентність (Микола Хвильовий у світлі документів ГПУ). *Режим доступу:* <http://litopys.chdu.edu.ua/article/view/61507/57255>
58. Шевельов Ю. Віктор Петров, як я його бачив. Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. Кн. II. Літературознавство. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 822 – 833.
59. Шевельов Ю. Шостий у гроні. В. Домонтович в історії української прози // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. Кн. II. Літературознавство. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 833 – 878. *Електронний ресурс. Режим доступу* <https://docs.google.com/viewer?url=http://ukrcenter.com/!FilesRepository/Literature\Upload3/058aba86-0e5f-4b32-a14d-5b0e6857b546.pdf>
60. Шеховцова О. Жанрові модифікації «Денників» Петра Сороки // *Режим доступу:* file:///C:/Users/User/Desktop/spml_2011_15_78.pdf
61. Шкляр В. Таємниця старого альбому // Східний світ. 2005. № 1. С. 178 – 197.
62. Яременко В. «Забута тінь» української літератури (до 100-річчя від дня смерті Ганни Барвінок – Олександри Михайлівни Куліш-Білозерської) // Барвінок Ганна. Твори у двох томах. Т. 1. / упоряд. В. Шендеровський, В. Яременко. Львів: БаК, 2011. 572 с.

Інтернет-ресурси

1. Портал Шевченка. URL: <http://kobzar.ua>
2. Шевченківська енциклопедія: в 6 т. / ред. колегія: М. Г. Жулинський (голова), М. П. Бондар, О. В. Боронь (відп. секретар), С. А. Гальченко, П. Ю. Гриценко, І. М. Дзюба, Р. Я. Пилипчук, Г. А. Скрипник, В. Л. Смілянська (заступник голови), Д. В. Стус, Н. П. Чамата. Київ, 2012, 2013, 2015. URL: <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/pro-institut/shevchenko>

3. Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : збірник наукових праць Інституту біографічних досліджень. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://ub.nbu.gov.ua/uk/node/8>